

تحلیل جایگاه شهر و زیبایی در هنر اسلامی

دکتر حمیدرضا صارمی*

استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد بروجرد

مسعود صارمی

کارشناسی ارشد پژوهشگری اجتماعی

تاریخ پذیرش: ۹۰/۰۶/۲۷

تاریخ دریافت: ۹۰/۰۴/۱۰

چکیده

هنر اسلامی برای «شهر» و «زیبایی» جایگاه ویژه‌ای را تبیین نموده، که به علت عدم تبیین اندیشه‌های درست و ناب اسلام، این جایگاه با مسائل و مشکلات فراوانی رو به رو شده است. لذا ضرورت دارد که از منظر هنر اسلامی جایگاه این دو تحلیل و بازنگری شود. در عصر حاضر، دامنه شهر و شهرنشینی همه بخش‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و کالبدی را در بر گرفته است. از منظر دین مبین اسلام، از همان ابتدای ظهور اسلام، شهر دارای جایگاه ویژه‌ای بوده، تا جایی که حتی آن را به عنوان مکانی مقدس در نظر گرفته است. چنین اندیشه‌ای در باره شهر در قاموس هیچ مکتبی دیده نشده است. بر این اساس، فرض این است که هنر اسلامی، جایگاه ویژه‌ای را برای زیبایی در شهر مد نظر قرار داده و به این سؤال هم پاسخ داده شده که در دیدگاه اسلام، جایگاه زیبایی در تفکر حاکم بر مکتب شهرسازی و روابط اجتماعی آن‌ها در جایی به نام شهر چگونه تعریف شده است. در هنر اسلامی محوریت شهر به پدیدآورنده آن یعنی انسان و ساکنان آن تعریف شده و در نخستین گام برای تعریف شهر از سایر مکان‌های جمعیتی به عوامل اجتماعی مانند امنیت، رفاه و فراوانی و از منظر کالبدی عواملی مانند نظم، زیبایی، تقارن، تباين، استحکام توجه کرده است. عتاب خداوند متعال مبنی بر این که چه کسی زیبایی‌های جهان هستی را برای بندگان حرام کرده و تأکید بر این که این زیبایی‌ها برای افراد با ایمان در زندگی همین دنیا آفریده شده، به عنوان یک اصل مهم و اساسی شهرسازی است. با پذیرش این اصل، لازم است زیبایی در همه ابعاد اجتماعی و کالبدی محور شهرسازی قرار گیرد.

واژگان کلیدی: شهر، زیبایی، هنر اسلامی.

Analysis of city and beauty position in Islamic Art

Hamid Reza Saremi, Ph. D.

Asistant Prof., Islamic Azad University, Boroujerd

Masoud Saremi

MSC. in social Science

Islamic art has explained for “City” and “beauty” a special position that due to inattention to pure and true ideas has been faced with many problems. Therefore it is necessary that viewpoint of Islamic art should be analyzed the place of “town” and “beauty”. Today rang of urban and urbanization has covered all of economic, social, physical sectors. From Islamic viewpoint, when Islam appeared, town had special place and has been mentioned as holy place. This idea, there is no each doctrine. Accordingly, Islamic art has defied special place for beauty in city and it has answered this question how has been defined place of beauty in city. In Islamic art has been defined principal of city with human and residents and in the first step to identify city from other places has been regarded social aspect such as : security ,prosperity and abundance and physical aspect such as : harmony , beauty, symmetry, contrast, strength . The main principle in urban is that beauty of life has been created in this world for faith people. By accepting this principle, it is necessary that beauty should be considered in all of social and physical aspect in urban.

Keywords: City, beauty, Islamic Art.